

Vrednik Jakob Aléšovec.

Izhaja po
enkrat na mesec v Ljubljani,
kedar ga prebere in ne
konfiscira policija.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po
30 kr. v administraciji, Ključarske ulice (pod mestnim
trgom) št. 3 v II. nadstropji.

Velja
celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50
kr. in četrť leta 80 kr. za vsacega
brez ozira na stan, narodnost in
vero.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Pozdrav

novemu deželnemu predsedniku
kranjskemu,

Andreju Winklerju.

Auerspergov dôbo smo prestali,
Ni biló v nji lepega nam dneva,
Dokler z Dunaja se ne odmeva:
„**R**od slovenski bomo spoštovali.“

Ej, kako Slovenci zavriskali
Jutru, solncu, ki srcé ogreva!
„**U**ra bije naša“ — se popeva —
„**V**eč pravice bodemo vživali.“

In ko prideš Ti, slovenska žila,
Naše gore list, možak odličen!
Kranjec upa, da boš vsem pravičen.

Ljub nam brat, iz srca pozdravila
Evo Ti! Dežela vboga naša,
Res željno po ljubem miru praša.

„Brencelj“.

Mi smo mi!

(Po volitvah ljubljanskega mesta.)

Pa smo jih zopet dali čez klobuk te Slovence, ki mislijo, da jetudi njih treba na rotovžu, kedar je tam kaj milijonov na mizi. Pa res! Zdaj bi že vsak rad jedel z nami, ki smo že toliko let na rotovžu in o katerih ne more nihče reči, da bi ne imeli nobenih grehov na sebi. Mi smo že tolikrat trobili po svetu, da v Ljubljani na rotovžu ni Slovencev kraljestvo, pa ti ljudje si tega ne morejo ali ne marajo zapomniti. Njih čas še ni prišel; kedar ne bo nič več v roke vzeti, takrat naj se oglasiyo ti Slovenci, da bodo pokazali, kako znajo iz nič kaj storiti. Zdaj pa je na rotovžu kaj, namreč več ko milijon, in tu se dá dokazati, da se tudi iz velikega dá storiti nič prida; to nam bo že naprej verjel vsak, kdor nas pozna.

Dali smo jih! Kako so leteli in drvili se volilci tretjega razreda na rotovž! Kako so volili svojega generala Gariregalibaldita! Mi pa smo se jim smijali in mislili si:

„Le čakajte, ko pridemo mi, stari „špispurgarji“, ki znamo „tajč“ in vemo, koliko je vredno, če to kdo zna, ker se ga mi še do zdaj nismo naučili; — potlej mi, ki se pred vsako cesarsko kapo tresemo in molimo, kar nam ona veli ali želi; — potlej mi sem privandrani Pemci, ki smo do malega vsi salamensko ustavoverni; — potlej mi drugi, ki nas iz cesarskih kas pitajo, če prav nismo več za nobeno delo in le za prejšnje zasluge plačani; potlej mi tisti šomaštri, ki vsako jutro gledamo skoz okno, kakšno je vreme, da se vemo po tem ravnati, — in nazadnje mi uradniki, ki ne verjamemo prej na drugo vreme, predno ne bo v nas prav hudo treščilo — — ko pridemo vsi mi in tisti, kar se jih nas drži, bote že videli, kako vas bomo podrli.“

In res! Vrgli smo jih, ne za veliko, komaj za 60 glasov vsega skup, pa je že dosti. Posebna hvala gre našim penzionistom, ki so tako hrabro prileteli nam na pomoč.

Kaj bote vi Slovenci z bornim svojim tretjim razredom!

„Brencelj“,
novi podžupan.

122

Pavliha.

Komaj sem bil po zadnjem potovanju par dni doma in se pripravljaj za Veliko noč, ko mora človek obleči družega človeka, kar dobim z Dunaja telegram od svojega prijatelja Taaffeja, ki zdaj za pravega ministra sedi. Minister me prosi, da bi brž prišel jaz k njemu na Dunaj, ker v silno važnih rečeh potrebuje mojega sveta. Postrežljiv in pripravljen pomagati vsakemu po svojih močéh, kakor sem, se tudi zdaj ne premišlujem dolgo, ampak kar napravim se na pot s par kranjskimi klobasami in steklenico dobrega brinjevečka v torbi, pa marelo pod pazduho. Lahko bi se bil peljal po železnici, pa ker je Taaffe telegrafiral, da se mudi, stopim kar peš na Dunaj, kjer najdem Taaffeja vsega zamaknenega v pisarni — tako da ga moram potrkati z marelo na ramo, da se obrne proti meni. Ko me zagleda, skoči brž kvišku, mi pomoli obe roki in pravi veselja ves raz sebe:

„No, to je prav, da si tako naglo prišel. Ti ne veš, v kakih zadregah sem.“

„Pa ne, da bi hotel morda kaj na pódodo iskati pri meni“ — prašam jaz in se zapnem; — „če je kaj tacega, pa rajši kar grem. Prijatelja sva, pa ne posodim ti pa vendar nič, ne zameri!“

„O, nič se ne boj, na pódodo dobim lahko pri judih“ — odgovori Taaffe — „od tebe potrebujem le dobrega sveta, nič družega. Ti si kampelj, ki si že marsiktero pravo ugnil, morda mi boš tudi tu vedel svetovati pravo.“

„Ali ti morda zopet kacega ministra manjka, pa ne veš, kje bi ga dobil?“ — poprašujem jaz.

„Za zdaj še ne, čeravno bo to kmalu“ — odgovori on — „vse nekaj družega je. Saj veš, da smo pred Veliko nočjo, ko je v nekterih krajih navada pirhe dajati. Slovenci, posebno kranjski poslanci, so bili zdaj na Dunaji tako pridni, da kranjska dežela res zasluži lepe pirhe, da bodo kaj vredni in jih bodo Kranjci veseli.“

„A, to je! Ti bi rad dal, pa nimaš, je li?“

„O, imam, v zadregi sem le zato, ker ne vem prav, s čem bi tem Slovincem najbolj vstregel. Daj, pomagaj mi ti, ki veš, kaj bi jim bilo najljubše!“

„Hm, hm, to ni težko, saj Slovenci še nič nimajo in znane ti morajo biti njihove želje. Najbolj veseli bodo, če jim te želje vse spolniš.“

„Tega pa zdaj še ne morem, ustauhi bi bili preveč nevoščljivi in ker jih je še veliko število, bi bil hrup prevelik. Vse na enkrat ne gre, pa bo šlo počasi — drugo za drugim. Zdaj bi jim pa vendar dal rad kak prav lep prihih, kaj misliš, kakšnega?“

„Veš kaj“ — črhnem jaz po nekolikem premišljevanji — „Kranjci zgubé dosedanjšega deželnega predsednika, kterega so tako radi imeli, ker je bil pravičen, če jih prav božal ni, tepel jih pa tudi ni, in Slovenec je že vesel, da le ni vsak dan tepen, kakor je bilo to prej. Kaj, ko bi jim ti za pirhe dal deželnega predsednika — enakega ali pa še boljšega?“

Taaffe se trkne z roko po čelu in reče:

„Vidiš, to mi ni prišlo na misel. Dober deželni namestnik bo kranjskim Slovincem najlepši prihih. Toda — ali veš ti kacega dobrega, da ga bodo Kranjci veseli? Pomagaj mi pri izbiranju! Morda je v tvojem kraju kateri?“

„Čemu bova dolgo iskala“ — rečem jaz — „saj ga imaš tu blizu in ga dobro poznaš.“

„Kteri bo?“

„Moj dobri znanec Andrej Winkler“ — rečem jaz.

„Saperlot, Pavliha, čaj, da te objamem za ta tvoj dobri svet! Ti si pa res zlata vreden. Ta pa, ta! Kako da se ga jaz sam nisem domislil! Na to morava pa piti. Grem brž po par butelij najboljšega.“

Jaz se tem ne branim, Taaffe gre in pride kmalu z dvema buteljama, jaz pa vzamem s torbe kranjsko klobaso in je pomolim pol njemu, pol pa je obdržim sebi. Meni se Taaffejevo vino zdi ravno tako dobro, kakor njemu moja kranjska klobasa, in tako ste prišli na mizo še dve butelji Taaffejevi in še ena kranjska klobasa z moje torbe.

Ko sva že boljše volje, da on prižge smodko, jaz pa svojo pipo, se naslonim jaz nazaj ob stol in pričnem:

„Veš, Taaffe, saj je pa že tudi res čas, da nas Slovence začneš pitati s čem drugim, ko z golimi obljubami. Teh smo se že toko preobjedli, da se je vsak vstrašil, če se mu je ponudila kaka obljuba. Saj še verveca nevoljna vrže lešnik od sebe, če prav je dober, ako si jej vedno le prazne, gluhe ali črvice lešnike dajal, da si je ob trdi lupini krhala zobe, a jedra ni našla, k večemu črva, ki ga ne mara. Jaz sem zavoljo tebe slišal že marsikako britko in bi bil enkrat kmalu celó tepén, ker sem se preveč zá-te potezal. Vsi so rekli, da ti ali nimaš prave volje ali pa ne dosti moči, da bi držal to, kar si obljubil, namreč: da Slovanov ne boš pustil več ob zid pritiskati.“

„Čuj, Pavliha, poslušaj me“ — reče Taaffe in nadaljuje: „Saj veš, v kako gnezdo sem jaz prišel. Ustauhi, posebno pa judje, največi nasprotniki Slovanov, so se tako zaredili na Dunaji in tudi po drugih krajih, da se nisemo naravnost dregniti v njihovo gnezdo, dokler so bili pri polni moči. Treba je bilo jim spodjedati tla in razpreti jih med seboj, da se drug v družega zaletavajo, potem se dá že za Slované kaj storiti. To pa ne gre naglo, ampak zeló počasi, zdaj, ko se je začelo, bo šlo že hitreje.“

„Dobro, Bog te živi!“ — rečem jaz in vzdignem kupico — „če le na tem potu ne boš opešal. Winklerja toraj Kranjci dobomo?“

„Gotovo, kakor bodi ta kozarec izprazen na deželne predsednike, katerih načelo je: pomiriti narode med seboj.“

„Kaj pa bo z najhujšimi gadi na Kranjskem: s Kalteneggerjem, Pirkarjem in nekterimi gadiči niže vrste pri vradih in šoli?“ — prašam jaz zeló radoveden.

„Osiveli v dosedanjih službah ne bodo, če Bog dá“ — reče Taaffe — „pa ni treba, da bi se bahali s tem, da so bili pregnani zavoljo svoje politične vere. Saj veš, da v kranjsko deželo drži več potov, ravno toliko jih pelje ž nje; ni toraj treba, da bi moral vsak iti po tisti poti — razumiš?“

„Kaj bi ne razumel? Za zdaj je že dosti, da za dobrim deželnim predsednikom dobimo morda še boljšega. Jaz mu grem kar povedat to — se reče, ako je tebi po volji.“

„O, le pojdi, le, kar sem ti rekel, je gotovo kakor bi bilo pribito. Naj se le kmalu pripravi na odhod v Ljubljano.“

„No, to je pa prav! Če boš še takih svetov potreboval, kar telegrafiraj mi, pa bom prišel od koderkoli. Zdaj bom doma povedal, kaj dobimo Kranjci za pirhe, in pili ga bomo na tvoje zdravje, da bo od mize teklo. Pa nas tudi ti kaj pogledat pridi, da te bodo ljudje poznali, ti pa ljudi naše. Zdrav bodi!“

Po teh besedah grem in se napotim naravnost k Winklerju. Ko grem po stopnicah gor, že slišim gori žvrgolenje v slovenskem jeziku:

„Oče, Pavliha gre, tisti Pavliha z marelo. Ali nam bo kaj hudega storil?“

„Ej nič se ne bojte, saj sva že dolgo prijatelja“ — slišim glas, ki ni nikogar drugega ko mojega starega prijatelja Andreja, kateri mi tudi že naproti pride in mi pomoli roko:

„Bog te sprejmi, Pavliha! Si vendar tudi enkrat prišel v našo domačo hišo. Le noter, moji so že tolikrat prashali po tebi, radi bi te poznali.“

Jaz postavim svojo marelo v kot, na to pride Andrejeva rodovina in pogovarjamo se prav po domače. Ko pa pride vino na mizo in še kaj za zobé, gredó drugi in midva ostaneva sama. Zdaj jaz vstanem, se nekoliko popravim in rečem s slovesnim glasom:

„Pozdravljen mi bodi novi predsednik naše dežele! Bog te živi!“

„Ti si pravi burkež, ti“ — se nasmeje Andrej — „pa mene ne boš kar tako ujsal in za Pepeta naredil.“

„No, staviva za deset litrov vina, da si že deželni predsednik kranjski!“

„Veljá! Kje ga bova pila?“

„V Ljubljani, kedar boš prišel v tisto hišo, kjer zdaj Kallina stanuje.“

„Je že prav! Najbrže ga bova pila tu na Dunaji in plačal ga boš ti.“

„Ne bom ga. Kranjsko vino je boljše, ko dunajsko, in še boljše bo, ker ga bom zastonj pil.“

„Ti si toraj svoje reči tako gotov? Od kod pa veš vse to?“

„Od Taaffeja.“

„Tako? Ali ti ni bose natvezel?“

„Sem imel pri sebi marelo, bi mu sam tega ne bil svetoval.“

„Zakaj mi pa nisi prej povedal, od kod imaš novico?“

„Meniš, da sem tako kratkoviden? Potlej bi pa ti ne bil hotel staviti in jaz bi ne bil dobil deset litrov vina.“

„No, zdaj ti že verjamem. Nekaj se mi je že tako zdelo, pa vendar prav gotov še nisem bil. Zdaj se bova pa v Ljubljani večkrat videla, je li?“

„O, kaj pa da! Mislim, da ti bom mogel tu in tam celó kaj svetovati ali pa vsaj kterikrat svojo marelo posoditi. Tvoj prednik Kallina, moj prijatelj, je že nekterim najhuje strupenim gadom nekaj zob izdrl, vendar še sikajo in se kvišku zaganjajo. Saj boš tudi ti, ki si slovenski sin, hodil po isti poti, ktero je Kallina nastopil.“

„Kako pa! Saj vem, da je volja cesarjeva, napraviti mir med narodi, in jaz že vem, kako bo to najljše slo.“

„Dobro! Jaz bom šel zdaj domú pravit ljudém, da kranjska dežela dobi zdaj enkrat po tolikem trpljenji za deželnega predsednika domačina po rodu in mišljenji.“

„To lahko sporočiš. Več se bova zmenila v Ljubljani takrat, ko bova zapila stavo —“

„Ktero boš plačal ti!“

„No, kdo pa, če bom prišel v Ljubljano.“

V tem pogovoru naju moti pot, ki pride poročit, da novi gospod deželni predsednik kranjski naj gre brž k cesarju.

„Ali vidiš?“ — rečem jaz zvito — „pila bova v Ljubljani.“

„Zdaj je že res, jaz sem zgubil stavo. Vendar bom plačal rad še več. Zdrav mi bodi, ti bom že povedal, kdaj pridem v Ljubljano.“

Na to jaz grem in se napotim naravnost proti domu, kar slišim za sabo glas:

„Poglej ga no Pavliho, tako jo možko seka, kakor da bi bil minister postal, in nobenega človeka ne pogleda.“

Jaz se obrnem in koga zagledam? Šnajda, poslanca ljubljanskega mesta, kterega sem do zdaj le bolj površno poznal, pa že vedel, da je „fest fant, ki ima šnajt“, da se ne vstraši vsakega. Zato postojim in mu pomolim roko z odgovorom:

„Nisem še minister in če Bog dá, tudi ne bom, boš prej ti, pa brez zamere. Ti si prav kámpelj, sem že zve-

del, kaj počenjaš. Ljubljanskim nemškutarjem, ki te niso volili, si se že strašno zameril.“

„Zakaj?“ — poprašuje radoveden Šnajd.

„Zato, ker premalo sediš, a preveč delaš v zbornici. Če bi bil ti tak, kakor je bil tvoj prednik Šafarjev Dolfi, o katerem se je le toliko vedelo, da v zbornici sedi, na Dunaji pa le jé, pije in spi, bi ti Dežmanovci ne zamerili, da te niso volili, morda bi se še celó sprijaznili s teboj, če bi jih prav lepo prosil. Toda ti premalo sediš, a preveč delaš — kaj, že jaz vem, sem nekoliko slišal o tebi. Si prav tič ti, se že pozná na Kranjskem, koga ima glavno mesto za poslanca na Dunaji.“

„Tak so Dežmanovci hudi ná-me, haha!“

„Pa še kako! Kar na proklete grablje bi te pribili, če bi se jim ne bile o zadnjih volitvah potrle, da jih še zdaj z vsó umetnostjo ne morejo skup sklepati.“

„Glej no, glej, toliko se brigajo zá-me tisti, ki me niso volili“ — reče Šnajd in nadaljuje: „Stopi malo k meni, da se nekoliko obširneje pogovoriva. Ali ti je pa morda ljubše, če greva v gostilnico?“

„Skoro da! Za pogovor je tako kakšna domača luknja pripravnjša, da je le pijača dobra.“

Na to stopiva v gostilnico in ko trčiva na zdravje najino, praša Šnajd:

„Sem slišal, da je Taaffe telegrafiral pó-te. Kaj ti je pa hotel?“

Jaz mu povem pogovor s Taaffejem in svojim starim znancem Andrejem Winklerjem, novim deželnim predsednikom kranjskim, in ko sem pri kraji, pravi:

„Je li, zdaj je lepše vreme za Slovence na Dunaji. Menda ne bo več treba tvoje marele.“

„Se še vendar ni popolnoma zvedrilo“ — je moj odgovor — „tu po Dunaji šviga še zmiraj preveč tistih krivih judovskih nosov, kakor sem videl.“

„Res je, in na teh nosovih vise težke mošnje denarja, kterega država zmiraj potrebuje. Kdor ima polno mošnjo, lahko ob mizo vdari, zato grof Taaffe ne more kar tako meni nič tebi nič teh ljudi in kar se jih drži, obrcati in zapoditi, kakor bi drugi, posebno Slovenci radi imeli. Ali moreš ti, Pavliha, posoditi državi 20 milijonov?“

„Ne dvajset stotakov, pri moji veri, če me na glavo postavi. 20 milijonov drobiža ne spravimo Slovenci skup celo leto in morda še dalje ne.“

„No vidiš, dunajski judje jih pa podpišejo lahko v dveh urah.“

„Toraj to je voz, na katerem se vsaka dobra volja nam prijaznih ministrov vstavi!“

„To, pa še nekaj drugega. Če kak pes kaj neprijetnega zaduha, bo zalajal, a lajal ne bo sam, marveč vsi, ki ga slišijo, pridero skup in lajajo, če prav ne vedo komu in zakaj. Judje in njihovi pajdaši imajo veliko svojih zunaj našega cesarstva.“

„Če bi pa Slovani imeli v rokah te milijone, bi lahko grofu Taaffeju pomagali, je li?“

„In on njim, to je gotovo. Voljo ima najboljše.“

„To vem ali vsaj verjamem. Pri teh okoliščinah smemo Slovenci pač zadovoljni biti, da se Taaffe na nas še toliko ozira. Škoda, da ga o tem nisem natančneje prašal. Domá bom pa že povedal, kako je, in da Taaffe ne more dati več ko ima. Kedar bomo Slovenci mogli v dveh urah spraviti skup vladi 20 milijonov posojila, bomo pa mi kar hipoma na konji?“

„Dokler bo minister moral dolgove delati, gotovo.“

„Kaj pa, če jih bo moral zmiraj delati?“

„Potlej pa mislim, da je bolje, če mu le judje posojujejo.“

„Jaz tudi tako mislim, ha, ha!“

Po teh besedah si stisneva oba roki v znamenje popolnega sporazumljenja, Šnajd potegne mošnjo, jaz tudi, a ko krčmar vidi, da je njegova težja, se meni le ž njim, z mano ne.

„Si videl“ — reče Šnajd, ko greva — „taki so vsi ljudje, ne samo ministri. Kdor večo mošnjo pokaže, s tistim se menijo prej in rajši“.

„Kaj pa, če bi bil jaz krčmarju pokazal marelo?“ — prašam jaz pomenljivo.

„O, ta je pa še boljša, se ve da, samo treba je moža, ki jo suče, in ta mož potrebuje hrane, toraj denarja, ker prazen žakelj ne stoji pokonci.“

„Res je taka, in ti si mož, ki veš več ko hruške peč“ — rečem jaz; — „Bog te živi! Bom že povedal Ljubljancanom, da naj bo žal tistim, ki te niso volili“.

S tem se poslovim, prižgem pipo in jo mahnem proti domu, ker o Veliki noči na Dunaji nič ni, je veliko lepše domá, kjer vsaj nič judov ni. Šel sem kar po telegrafu in ko pridem memo Ljubljane, me zagledajo ljudje in prašajo:

„Kaj si nam prinesel za pirhe, Pavliha?“

„Novega deželnega predsednika“ — odgovorim jaz v naglici.

„Kteri je?“ — upijejo za mano.

„Andrej, tisti Wiuklerjev Andrej z Goriškega, saj ga poznate“ — kričim jaz in drčim po telegrafu dalje proti domu.

Za sabo slišim še vrisk Slovencev in vidim skremžene obraze nemčurjev. Druzega ne vem več povedati, ker sem v tem hipu po telegrafu domu pridrčal.

Zato bom pa drugi pot kaj več povedal.

Rešpehtarjova kuharica.

Al vidite, kakšna sem? Kaj ne, de je to strašno! K' sem ta zadenj bart peršla od škofa z Marperga, so pa peršli tist ta huj cesarski policaji pa so me djali pod pečat, de nisem mogla nikamer. Zdej so me odpečatli, pa tud v precés nisem več, k so gospod škof svojo ancajgo

nazaj vzel in je cesarski dohtar „Brenceljnu“ pisal, de sva zdej že oba vsga frej, jest in on. Zato bom zdej marperskga škofa per mir pustila, če ne bo kej hujga.

Tga pa ša nisem vedla takrat, k' sem šla po šentjakopskem plac. Glih nedelja je bla, jest sem bla že per maš per Fračkajnarjih, k' v Šenklašč več ne grem, dokler bodo na kor toko pustó pel in bo šenklaščki šomašter svoje godel. Pa glih zazvoni k maš in jest grem noter, de b' bla še per en. Ldi je blo velik v cerkvi, pa k' so gospod šli na pridgo, so jo ta več talj ven popihal; le nekej ta gospodskih je še ostal, de nas je blo per en glih okol 30 vseh skup, če še sebe zraven rajtam. Jest sem čudno gledala, zakaj so se ldje toko splašil, koker de b' se imela cerkev luftat — kar stopjo gospod na pridgo in pravjo:

„Golob zaj!“

Polej pa začno molit očenaš po tajč, k' jest že tolk zastopim, de sem vedla, kaj je, pa sem za njim po ta svojim molila. K' je pa peršla pridga v ta belj učenen tajč, koker ga prefesarji in pa ta več iblajtarji govore, pa tud jest nisem mogla zastopit, samo tolk sem vidla, de je mogel strašno lepo bit, k' ni nobeden več ven šel. Jest sem med tem molila, pa nič prov andohtno ne, k' me je tist tajč na pridgi motil.

Po maš sem šla ven in tam me dobi Žefa.

„Glej jo no, Špelo“ — me začne špikat — „zdej so ji že ta slobenarske pridge pregmej, je začela k nemškim hodit! Kolk vas je blo vseh skep v cerkvi?“

„E, ne špotej se, ne“ — rečem jest — „sej me k ti pridgi ne bo nikol več. Za kaj je pa prov za prov?“

„I no, za tistih par meškurjev, k se nočjo slobenarskega naučit, in zato, de ta drug ldje, k' ne morjo preh k domač pridgi, poleg nobene nimajo, k' te ne zastopjo.“

„Toko? Sej ni tolk meškurjev v Iblan, de b' ne mogli iti k tajč pridgi v Šenklašč!“

„Se ve de ne! Sej meškurji ta več tal še k maš ne hodjo, še menj pa k pridgi. Čmu b' imel glih per svetem Jakop ekstra rihto, de morjo poleg tist farman, k' tajč ne zastopjo, hodit k pridgi k Fračkajnarjam al pa v Ternov!“

„Al pa nikamer! Ta tajč pridga per sv. Jakop je res taka, koker de b' kdo v pušav napenjal se, k' ni nobenga človeka. Sej tud tukej mende vse ta več tal v zid gre, k' je per nji toko mal ldi, koker na suhem jablan jablk.“

„Kaj pa, ko b' ti, ki si že toko bel v šlif z ldmi, stopila k našmo škof in jim rekla, nej gredo enkrat poštet v šentjakopsko cerkev tiste, k' bodo tajč pridgo poslušal?“

„Pust me per gmah s škofi“ — rečem jest nejevoljna — „sej veš, de so mi zdej zavolj škofa kijkljo perpeli. Če očjo sami videt, torej nej gredo gledat, jest jim pa ne bom šla pravit tega. Če bi šla, b' jim le svetvala, nej b' se tam še v lašk šprah pridgval; tolk ldi b' blo že, koker jih je per tajč pridgah, jest stavim svoj ta najlepš facanetelj.“

„No, ti s' pa dons toko nekok špintek, de se še prov govorit ne more s teboj“ — reče Žefa in gre, jest pa pravim:

„Sej b' tud ti ne bla glih dober avfglegt, če b' toko s teboj tribal, koker so zdej z menoj začel. Zdej sem že giftna, kdor mi bo peršel med zobé, jih bo dost slišal. Adijo!“

Po tem grem na svoj kvartir, de b' si kosila skuhala, pa komej sem pojedla, že pride cubringarca in prav:

„Špela! kar brz pejd k lancpresidet, boš dober dinst dobila.“

„H ktermo — k ta novmo al k ta starmo?“ — baram jest.

„H ta starmo“ — prav cubringarca.

„I, sej gre toko preč, za kaj mu bom?“

„Ne vem, le pejd, boš že vidla, kaj je.“

Men se prov nič ne lušta, pa firbec me žene in toko ognem ta lep facanetelj pa grem. Gospod žlahni me prov frajndleh sprejmó in rekó:

„Jest sem že velik slišal od tebe, koko znaš dobro kuhat, solit in poprat, al b' ne ota iti z menoj zdej ke na Marsk, kjer sem za štoholtarja vštahiran?“ Loni ti bom dober dal.“

„Vejo kaj, nej se Jim ne feržmaga“ — je moj antvert; — „ke b' bli Oni tak, koker so bli zdaj skor ves cajt, kar so bli na Kranjskem za ta velkga, b' šla prov rada ž Njim. Jest Jih dober poznam, so bli toko eden ta srednjih, ne meškur ne Slobenar, in to je blo prov, Slobenarjem so se prov perkupil in če b' bli tak ostal, b' bli per nas v velik ahteng zato, k že dolg cajta nismo imel takga, koker so bli Oni.“

„I, kaj nisem bil do zadenga tak?“

„O ne, nej ne zamerjo. K so se preh ves cajt toko držal, de niso nobenmo nič dobrga, pa tud nič hudga storli, kaj Jih je glih na zadnje pes nesel, de so se tmo ibljansko purgermojstri toko pošmajhljal, k' vedó, de ga Slobenarji ne morjo lajdat!“

„Koko sem se mu pošmajhljal?“

„K, so mu rekli, de je Njih želja, de b' on še na-prej ostal purgermojster ibljanski.“

„No, če sem mu rekel, kaj pa polej? Sej nisem toko mislil.“

„Oni znabit niso toko mislil, pa pjontarji so to toko zastopil, koker de b' regirenga ota, de b' bli spet meškurji voljen na rotovž.“

„Kaj je pa to falénga blo?“

„Falénga? O nič! Samo Slobenarji v ta prvem in ta drugem klas niso zmagal per volitvi, k' so šli pjontarji in tist, k so v pezdón, skor vsi na guno stran. In vejo, kdo je vsa tga uržah? Oni — nobeden drug.“

„Kaj sem jest to vedel!“

„Toko?! Nej gredo, nej! Dost slab, če b' ne bli vedli, kaj bodo Njih besede izdale. K' so bli tolk cajta toko politiš, bi bli lohka tud glih preden gredo stran. Slobenarji b' jih bli imel v dobrem andenkni, zdej so s' pa sami vse sferderbal.“

„Je že dost tga, zdej povej, al boš šla z menoj al ne?“

„Bom raj tukej ostala, Oni mi prov nič več ne dopadejo, nej se jim ne feržmaga“ — rečem jest in grem — kam? bom že drug bart povedala, k' bo več cajta. Zdej sem zmerej glih koker na štrik, de še voreng spat ne morem. Adijo za ta cajt!

Nekaj nasvetov

sedanji večini mestnega starešinstva ljubljanskega, kako bi se dal najljajše potrositi denar, kterege je mesto na pósito dobilo.

Ker so nemčurji na rotovži malo da ne sklenili nakupiti kolizej za vojaško kosarno, jim „Brencelj“, ki je že tudi izveden v tem, kako se groši dajo vtekniti v malo vredne reči, predlaga tu nekaj načinov, kako se najljajše znebē drobiža.

Po mestu se klati zmiraj veliko pravih in nepravih Kočevarjev, ki zapeljujejo ljudi na igre „hoch-nieder“, „grad-ungrad“ in posebno na „unter hundert“. Kaj ko bi mestni odborniki vse te ljudi sklicali na rotovž in vsi igrali na ta način tako dolgo, da bi ves milijon zaigrali? Jaz stavim vse, kar imam, da bodo pri tem Kočevarji zgubili vse, kar imajo v krošnji, in mesto bo dobilo za svoj milijon cele krošnje pomeranč, fig, sardin, itd.

Po mestu je tudi veliko starih bab, ki „numare povedo“. Kaj, ko bi naš rotovž te babe najel in njih numare v loterijo stavil! Naj bom kdo drug, če ne bo vsaj ene terne za 210 gld. zadel, predno bo ves milijon zastavil. Ljubljanski župan gosp. Lašan se zdaj, če ima kam

dalje priti, vozi z navadnim konjem. Kaj, ko bi se mu kupila dva slona (elefanta), ki bi ga potem po mestu vozila? Bi ne bila to neka posebnost ljubljanskega mesta, če bi se njegov župan s sloni vozil?

Toliko vrednemu in po zadnjih volitvah za državni zbor tako hudo žaljenemu Dežmanu bi se spodobilo za zgubljene lesene grablje napraviti zlate. Ker jih pa morda ne bi mogel sam nositi, bi se mu kupil tudi kak krokodilj — tako vkroten, da bi jih kakor kužek za njim nosil, pa brž pohrustal vsakega, kdor bi gospoda grdo pogledal. Hrana tacega krokodilja bi nič ne stala, ker je Slovencev še za več let dosti v Ljubljani, in če bi teh zmanjkalo, je še dežela polna jih.

Kandidat Lasnik ima pod Rožnikom hišico. Ker mu pa tam menda pičle obresti nese, kaj, ko bi jo za par sto tisuč goldinarjev kupili in jo prenesli na glavni trg, da bi v nji bival „rotovski feldvebelj“?

Pri tem se vé, da se ne sme pozabiti, da je v prvi vrsti tudi treba zidati palače za nektare rotovške osebe, n. pr. za konjederca, mestnega zdravnika dr. Kovača, „bettelvogta“, mestnega inženirja in druge rotovške, dalje obširno in krasno kopališče za pse, mačke, podgane in druge živali, katerim je Ljubljanca prekalna, pa tudi skrbeti še za druge naprave, tako n. pr. za primeren kraj, da se bodo „afnje guncale“. *)

Vojaška kosarna se potem lahko napravi in sestavi iz starih, železničnih vozov ali pa trohljenih branjevskih kolib, če še kaj denarja ostane.

Tako ne bo vrag, da bi se ta milijon kmalu med ljudi ne spravil.

Nova mera in vaga.

Čeravno je nova mera in vaga že par let vpeljana v Avstriji in tudi pri nas na Slovenskem, je vendar še več ljudi, ki so navajeni na staro in se nove ne morejo privaditi. Mladim je že vse gladko, treba bi bilo, da bi starši pri svojih otrocih učili se novih naredeb, kar bo najbolj jasno po sledečem izgledu:

Stari „Brencelj“. Jaz sem žejen, pojdi mi po polič vina!

Mladi „Brencelj“. Po pol litra — se pravi, ata!

Stari „Brencelj“. No, po pol litra, je že prav. Zraven pa prinesi še s štacune 1 funt kave.

Mladi „Brencelj“. Funta ni več, bom moral prinesiti 56 deka.

Stari „Brencelj“. Je že prav, da bo le funt. Potlej pa prinesi še pol litra petroleja.

Mladi „Brencelj“. To gré pa zopet po „kili“ in „deka“ bom rekel pol „kile“.

Stari „Brencelj“. Nič ne boš rekel! To boš rekel, kar jaz ukažem. Pol litra ga mora biti. Potlej pa stopi še v štacuno in kupi tri vatle trakov.

Mladi „Brencelj“. Koliko metrov je to?

Stari „Brencelj“ (zá-se). Vraga! jaz ne vem. To je že odveč! (Glasno mlademu.) No, le pojdi in prinesi, potlej greva pa v šentvid.

Mladi „Brencelj“. Ali je daleč tje?

Stari „Brencelj“. Dobro uro hodá.

Mladi „Brencelj“. Koliko kilometrov bo to?

Stari „Brencelj“ (za se). Na, ta je lepa! Zdaj pa že res jajce praša več, ko kura ve. (Glasno.) Veš kaj, če boš imel kaj časa odveč in te bo volja, te bom prosil, da me boš vsak dan par ur podučeval v novi meri in vagi. Plačal ti bom že dobro.

*) Kaj ko bi si še vsak nemčurski starešina dal napraviti pavov rep, župan pa dva? Stavec.

Masten plen.

Slovenski kmet. Kaj ste pa vstrelili, gospod državni pravdnik, da tako moško korakate?

Drž. pravdnik. „Brenceljna“.

Slovenski kmet. Haha, to je pa res mastna divjaščina! Zdaj že muhe streljate! Mar bi pomerili na one-la dva, ki mi hodita že toliko časa v škodo, eden v zelje, drug nad kokoši.

Pogovor.

- A. Danes sem slišal, da je nekaj Slovencev zaradi sedanjih volitev naredilo z nemškutarji kompromis. Kaj pomeni ta beseda?
- B. Tega ne veš?! Ti bom prav po domače povedal. Receiva, da si ti Slovenec, jaz pa nemškutar. Ti bi volil Slovence, jaz pa nemškutarje, toraj bi jaz podrl to, kar bi ti zidal. Zato se zmeniva, da rajši ne greva volit, ker tako nič ne izdava.
- A. In potlej ostaneva oba doma, je li?
- B. Kaj še! Ti, Slovenec, ostaneš doma, jaz, nemškutar, pa grem vendar-le volit. Vidiš, to je kompromis.

Vesela novica.

Slavni Förster je obljubil, da bo, po zadnjih prepirih omehčan in da „Brenceljna“ na laž postavi, pri sedanjih volitvah za ljubljanski mestni zbor volil ne le v tretjem, ampak tudi v drugem in prvem razredu, in ne le deset kandidatov, ampak vse Slovence, kolikor jih bo na rotovži videl. Ravno tako bo vpisal se v vsa slovenska društva, ki jih ni, katerih ni bilo in katerih ne bo. Tudi morajo brž priti na kor narodne orglje in celó ostriči se bo dal na narodni „lonec“, kakor pravimo. „Aleluje“ ne bo pel več o Božiči, ampak v adventu in postu, „miserere“ pa le, kedar bo „Brencelj“ v cerkev prišel poslušat ga.

Zakaj ni vse tako, kakor želimo, v narodnem življenji?

(Dva izgleda.)

V slovenski štacuni.

Štacunar (svojim ljudem). Če pride Slovenec, mu lahko daste nekoliko slabše blago, pa po malo višji ceni; saj je hud narodnjak in ne bo šel drugam kupovat. Če pa pride nemškutar, mu dajte najboljšega blaga, pri ceni pa tudi lahko nekoliko odjenjate, da bo potem zmiraj pri nas kupoval in ne bo šel h kakemu nemčurju.

V nemčurski štacuni.

Štacunar. Če pride kak Slovenec, postrezite mu z dobrim blagom in ne stavite visoke cene, da nam bo potem ostal. Ljudem naše politične vere pa že lahko daste slabše blago in po nekoliko višji ceni, saj ne bodo šli zato k Slovencem kupovat.

(Se dá še ponavljati v veliko izgledih.)

Mila prošnja.

Letos je bil tako hud mraz, da sem se jaz v „Slovincu“ večkrat in tako hudo prehladil, da se že kar sam sebi smilim. Zmrznil mi je tudi parkelj, s katerim sem mislil strašiti učitelje, in zdaj sem taka reva, da sem prisiljen obrniti se do usmiljenih ljudi s prošnjo, naj bi mi vsak po svoji moči poslal milovanja in obžalovanja. Vsaka če še tako majhna solza se bo sprejela z največo hvaležnostjo. Saj veste, kako žalostno je videti mehur, če mu je kdo sapo vzel.

Janez Sima,

učitelj in po K. m. šolski nadzornik še zdaj.

Dve primeri.

Med bratoma.

Janez. Tone, nikar več ne klati jabelk, oče gredo.

Tone. Ali so že blizo?

Janez. Kmalu bodo tu.

Tone. Tak pa še lahko sklatim par jabelk, predno pridejo.

Med uradnikoma.

Prvi uradnik: Vinkler gre, kolega!

Drugi uradnik. Ali je že blizo?

Prvi uradnik. Kmalu bode tu.

Drugi uradnik. Tak pa še lahko enkrat Dežmanovce voliva.

Zastavice z Idrije.

Ktere misije se zdaj nekteri idrijski uradniki najbolj boje?

Nepriistranske, pravilne ko-misije.

Ktera kava ravno tistim uradnikom ni všeč?

Preis—kava.

Javna zahvala.

Pri zadnjih volitvah za državni zbor so bile moje *proklete grablje* tako pohabljene, da se zdaj ž njimi ne bi bil mogel več pokazati med svetom. Dolgo mi jih ni hotel nihče popraviti, zdaj pa so mi jih popravili nenarodni c. k. uradniki in penzionisti vsaj na videz tako, da bom smel ž njimi zopet na rotovž. Za to usmiljeno delo jim izrekam pristrčno zahvalo in želim, da bi tako dolgo živeli, da bi mi jih zopet mogli popraviti, če bo treba.

Korelj Dežman,
že siv renegat.

V sedanji šoli.

Katehet. Kaj mora vsak človek znati, ko do pameti pride?

Prvi učenec. Šest resnic.

Drugi učenec. Ni res!

Katehet. Ne? Pa ti povej, če bolje veš. Kaj mora znati?

Drugi učenec. Nemški.

„Brencelj“ piše:

Gosp. J. M. v L. „Kje je Krišpin Krišpovič?“ prašate. Že več mesecev je bil pri „Slov. Narodu“, kar lahko razvidite po jeziku, ktere ga je pisal ta list.

Gosp. F. S. na P. „Brencelj“ je bil cvetno nedeljo ravno na Dunaji, zato je dobil pismo, ko je nazaj prišel, toraj že prepozno.

Gosp. J. H. v V. Res so še pri nas taki ljudje, da se potezajo za tuje in bi s tujcem radi ubili domačega človeka, kakor so pokazale zadnje dogodbe zaradi Försterja. Na zadnji napad v „Nar.“ ne bomo dali nobene nazaj, kajti ljudje, ki so „Br.“ hoteli oplesti, so še premladi in so potem sami obstali, da niso vedeli, kaj so delali. Kdor si sam dá tako zausnico, ni treba, da bi mu še drug ktero založil. Razen tega bi prišli zopet do osebnosti, in tega nam treba ni. Prav ima nekdo, ki je rekel, da nezrelim in prestrastnim ljudem dati v roke kak politični list je toliko, kakor otroka posaditi h kupu slame, pa mu dati v roke žveplenke.

Gosp. J. C. v M. „Ljubljanskih slik“ je še nekoliko in jih dobivajo po 50 kr. mehko, po 60 kr. trdo vezane le naročniki „Brenceljni“, drugi pa po 60 in 70 kr., s pošto 5 kr. več — kakor je bilo že naznanjeno.

„Brencelj“ svojim.

Zadnja številka je bila zavoljo „Rešpehtarjove kuharce“ gospodu državnemu pravdniku tako všeč, da je dal pobrati vse liste, kolikor jih je mogel dobiti, pa ni groša zá-nje dal. Vdrugič 3. številke tudi nismo smeli natisniti, zato je prišla zdaj št. 4. Prihodnji številki bomo dali nekaj priloge, kolikor nam bo moč, in več podob.

 Ob enem naznanjamo, da je mari-borski škof od svoje tožbe odstopil.

Če se živali na rep stopi.

„Brencelj“. Boli, kaj ne, kroiti? Če bi to dobro délo, bi pa vi-dva zmiraj repe pod noce nastavljala.